

Mandeklub:

I kommunalpolitik har ligestillingen stået stille i 25 år

Kun en tredjedel af de danske kommunalpolitikere er kvinder, og modsat vores nabolande er udviklingen gået i stå i Danmark. På Vestegnen, hvor flere af kommunerne er særligt mandsdominerede, er kvinderne enige: Manglen på kvinder har stor betydning for kommunalpolitik. I Brøndby er der kun én kvinde ud af 19 byrådsmedlemmer

Af Lise Richter

I 1970'erne var kvinderne i flertal i byrådet i Albertslund, husker Susanne Storm Lind, der er byråds kandidat for Socialdemokratiet til dagens kommunalvalg. Men siden sidste kommunalvalg i 2013 har kun fem ud af 21 byrådsmedlemmer i Albertslund været kvinder.

»Der er en anden tone til møderne,« forklarer Susanne Storm Lind på gågaden mellem Albertslund Centerets lave betonbygninger.

Hun har savnet flere kvinder i byrådet, fortæller hun denne kolde lørdag eftermiddag, hvor hun sammen med fire andre kvindelige kommunalvalgskandidater deltager i Kvinderådets kampagne 'Stem flere kvinder ind'.

Især kvinderne på gågaden virker interesseret i de tværpolitiske løbesedler, mens en 50-årig mand helt ignorerer SF-kandidaten Birgit Hauers høflige opfordring. En kvinde med valgbaloner i alle partifarver snupper en flyer: »Det er godt, I gør opmærksom på det her. Det er jeg glad for at se.«

Det lave antal kvinder i Albertslund byråd er ikke enestående. Ved sidste kommunalvalg blev lidt under 30 procent af pladserne i landets kommunalbestyrelser besat af kvinder, og sådan har det været i over 25 år, siger professor Ulrik Kjær fra Syddansk Universitet.

»Skiftet skete ved kommunalval-

get i 1993, hvor vi lavede en undersøgelse, som viste, at mange af de magtfulde partiforeningsformænd egentlig var meget godt tilfredse med 30 procent kvinder. De tidligere kun 10-15 procents kvinder var pinligt, men det, der skete ved de 30 procent, var nok, at mange partiforeninger ikke længere gjorde en ekstra indsats for at få flere kvinder med,« siger Ulrik Kjær.

Dansk stilstand

Mens udviklingen mod flere kvinder i kommunalbestyrelserne er gået i stå i Danmark, ser det anderledes ud i både de øvrige nordiske lande og en række andre EU-lande. Ifølge Christina Fiig, der er lektor i køn og europæisk politik på Aarhus Universitet, skyldes den danske stilstand især, at der mangler en løbende debat om ligelig repræsentation.

»Den her diskussion om, hvorfor der ikke er flere kvinder i kommunalpolitik, dør typisk, når valget er overstået. Det skete ved både valgene i 2005, 2009 og 2013,« siger Christina Fiig og henviser til, at der flere steder i Europa og især i de nordiske lande er et langt mere vedholdende fokus på ligestilling.

»I de nordiske lande er der en demokratisk norm om kønsbalance blandt kandidaterne til kommunalvalg, og ligestillingsspørgsmålet er meget mere politiseret, også når der ikke er valg. Så den skæve repræsentation af kvinder i dansk kommunalpolitik afspejler jo den dan-

ske debat, hvor vi ikke taler særligt meget om ligestilling eller gør noget særligt for at ændre på uligheden,« siger Christina Fiig.

Den danske ph.d. Signe Bock Seggaard, der forsker i norsk kommunalpolitik på Institutt for Samfunnsforskning i Oslo, er enig i, at den løbende debat om ligestilling er vigtig for udviklingen i Norge, hvor 39 procent af kommunalpolitikere i dag er kvinder.

»Når ligestilling og kvotering kommer op i den offentlige debat i Danmark, lader det til at være helt fint at affeje det med, at vi går mere op i folks kompetencer, men i Norge tager man det for givet, at vi selvfølgelig skal tænke i lige repræsentation også,« siger Signe Bock Seggaard.

Ene kvinde i Brøndby

Brøndby Kommune på Københavns Vestegn indtager en sidsteplads blandt de 98 kommuner med kun én kvinde ud af 19 byrådsmedlemmer. Som ene kvinde er Mette Engelbrecht fra Venstre, der ellers ikke går op i ligestilling, enig i, at der mangler debat om kvindernes lave repræsentation.

»Vi diskuterer simpelthen ikke emnet nok i kommunalpolitik. Jeg bragte den manglende ligestilling op på det sidste møde i byrådet i oktober, fordi ligestillingsministeren havde sendt et spørgeskema om, hvad man gør for ligestillingen i kommunerne. Brøndby Kommunes svar var, at det gør vi ikke noget ved, og det

skal vi ikke gøre noget ved. Og da jeg nævnte ordet ligestilling, blev der først helt stille, og så grinede de. Det er selvfølgelig følsomt, fordi det handler om genvalg, men det er da paradoksalt, at de ikke går op i ligestillingen, netop fordi vi i Brøndby har en stor udfordring,« siger Mette Engelbrecht.

Hendes erfaring fra Brøndbys kommunalbestyrelse er, at den skæve kønsfordeling har betydning for det politiske arbejde, fordi den vi-

den, som de mange kvinder sidder med, mangler.

»Når der er for få kvinder med kendskab til praksis i børnehaver og ældrepleje, så kommer kommunalpolitik meget til at handle om de store linjer og økonomi, og det bliver ret kedeligt og fjært,« siger Mette Engelbrecht, der dog ikke går ind for regler og kønskvotering.

Hun mener i stedet, at de politiske partier skal gøre sig klart, at de går glip af en vigtig ressource i det politiske arbejde, når der er så få kvinder.

»I virkeligheden er kommunalbestyrelser, hvor der primært sidder mænd over 60 år, jo slet ikke repræsentative, men jeg tror, det ville virke, hvis vi løbende talte mere om ligestilling,« siger Mette Engelbrecht, der ikke køber det typiske argument om, at de få kvinder i kommunalpolitik skyldes, at det er svært at få tid til familien, når der skal lægges i gennemsnit 19 timers arbejde i byrådet.

»Man skaber en stereotyp blandt kvinder om, at de hellere vil være noget for familien end at gøre en forskel i samfundet. Selvom jeg har børn og er gift, så synes jeg ikke, jeg vælger noget fra – bortset fra at se tv,« siger Mette Engelbrecht.

Både i regionerne og i Folketinget er der flere kvinder end i kommunerne. Mette Engelbrecht mener, at arbejdet i byrådene er indrettet efter, at flertallet er midaldrende mænd – og det burde laves om, mener hun.

»Vi bliver nødt til at se på debatto-

Ligestillingsdebatten herhjemme er blevet saboteret – måske især af de borgerlige, som jo nægter, at det er et problem

Katrine Skov (S)
Gladsaxe Byråd

Øverst tv.: Byrådsmøde i Brøndby den 11. oktober 2017. Byrådet består af 18 mænd og én kvinde, som er Venstres Mette Engelbrecht.

Øverst th.: På webcasten fra byrådsmødet kan man se, hvordan den socialdemokratiske borgmester Kent Max Magelund begynder at grine, da Mette Engelbrecht bringer ligestillingsredegørelsen på banen.

Nederst tv.: Venstres Mette Engelbrecht forsøger efter en kort pause at problematisere, at kommunen ikke har tænkt sig at gøre noget ved ligestilling.

Nederst th.: Kort efter tager Henrik Rademacher fra Dansk Folkeparti (th.) ordet. Han konstaterer, at indstillingen kommer på FN's officielle pigedag. 'FN har til gengæld ikke nogen officiel drengedag,' slutter han.

Fotos: Screenshots fra webcasten af kommunalbestyrelsesmødet den 11. okt. 2017

opmærksomhed omkring ligestilling.

»Det er jo stadig rigtig ulige fordelt, hvem der stiller op, men første skridt er at erkende, at det er en udfordring, og det har vi gjort med Helga-netværket. Og så går vi i gang med at arbejde for at få flere kvinder interesseret i kommunalpolitik allerede efter nytår.«

Claus Richter, der er partisekretær i Venstre, mener, at partiet har fået mere fokus at få kvinder ind i kommunalpolitik og henviser til, at Venstre har fået knap to procent flere kvindelige kandidater siden sidste valg.

»Det, man skal huske, er, at kan-

didaterne jo afspejler partiets medlemmer, og her svarer de 30 procents kvinder nogenlunde til vores medlemsskare.«

Han mener, at de øvrige politiske partier bærer en lige så stor del af ansvaret som de store partier. De andre partier i blå blok har færre kvinder stillet op end Venstre, mens de mindre partier i rød blok har flere kvinder stillet op. Liberal Alliance er med 21 procent det danske parti, der har færrest kvindelige kandidater til kommunalvalget, viser en optælling lavet af Altinget.dk.

lila@information.dk

nen i kommunalpolitik og vilkårene for at være folkevalgt, så f.eks. børnefamilier også kan deltage. Det kræver en åbenhed i partier og nogle ændringer i det kommunalpolitiske arbejde, så nye, yngre og kvindelige kandidater også kan se sig selv i politik.«

Gør kvinder en forskel?

I Brøndbys nabokommune, Hvidovre, har kvinderne en mere fremstående plads. Tre kvindelige borgmestere har sammenlagt siddet 34 år ved magten i Hvidovre.

Helle Moesgaard Adelborg (S) er den seneste i rækken af kvindelige borgmestere i kommunen, og hun fortæller, at de tre øverste socialdemokratiske kandidater til kommunalvalget i Hvidovre også er kvinder.

»Det er med til at synliggøre kvinderne, for der er ellers ikke så mange på vores liste.«

Spørgsmålet er så, om det har gjort en forskel i den førte politik i Hvidovre.

Helle Moesgaard Adelborg er ikke i tvivl: Allerede den første kvindelige borgmester, Inge Larsen, fik gennemført flere og bedre tilbud til børn, familier og foreninger i kommunen fra 1979 til 1993. Dette fokus fortsatte borgmester Britta Christensen fra 1993-2007, og Helle Adelborg fremhæver arbejdet med udsatte familier i hendes borgmesterperiode. Antallet af anbragte børn er via en tidligere forebyggende indsats faldet fra 140 til 99.

»Det kan vi se en økonomisk effekt af, som giver ekstra penge til forebyggende indsatser, færre sager pr. socialrådgiver og en opnormering af vores børne- og familieafdeling. Tror du, det var sket, hvis det var en mand?« spørger Hvidovre-borgmesteren.

Partierne har et ansvar

Selvom vestegnskommuner som Brøndby og Albertslund mangler kvinder, så er det dog især de fynske og jyske kommuner, der er bagud på kvindelige kandidater. I Norge har de også kæmpet med at få en mere ligelig repræsentation i landkommunerne. Erfaringerne her viser dog, at flere opstillede kvinder ikke nødvendigvis giver flere kvinder i kommunalpolitik.

»Kvinderne bliver i høj grad 'straffet' af vælgerne, fordi de stemmer på dem, de kender, dem der er mest synlige i lokalaviserne og dem med mest politisk erfaring. Og det er oftest mænd. Derfor er partierne også nødt til at være mere bevidste om, hvilken arbejdsdeling de har, hvem der udtaler sig til medierne, og hvordan tonen er i kommunalbestyrelserne, hvis de kvinder, som er valgt ind, skal blive i politik i længere tid,« siger kommunalforsker Signe Bock Seggaard.

Både Ulrik Kjær og Christina Figg mener, at de store kommunalpolitiske partier som Venstre og Socialdemokratiet bærer en del af ansvaret for, at der ikke er flere kvinder i kom-

munalpolitik i Danmark, fordi de simpelthen ikke stiller nok kvinder op eller profilerer dem nok.

»Der er ret stor forskel på partierne andel af opstillede kvindelige kandidater. Mindre partier som De Radikale, SF og Enhedslisten opstiller en del kvinder til kommunvalg, mens de to store partier, S og V, er nogle af de partier, der stiller færrest kvinder op. Så det har en vis betydning, når to af de bærende partier tilsyneladende ikke fokuserer særligt på ligestilling,« siger Christina Figg.

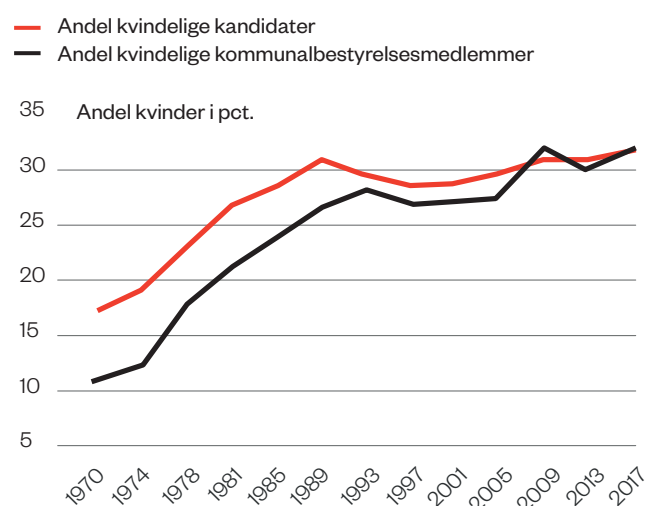
Katrine Skov, der sidder i kommunalbestyrelsen for Socialdemokratiet i Gladsaxe, blev ved et møde med norske kommunalpolitikere opmærksom på, hvor langt bagefter Danmark er. Derfor har hun i år været med til at starte Helga-netværket, som arbejder for at få flere kvinder ind i kommunalpolitik for Socialdemokratiet.

»Ligestillingsdebatten herhjemme er blevet saboteret – måske især af de borgerlige, som jo nægter, at det er et problem. Men nu er det snart 30 år med 30 procent kvinder, og det er pinligt,« siger Katrine Skov, der dog ikke tror, at det nystiftede kvindenetværk har kunnet nå at rykke særligt meget i forhold til dagens kommunalvalg. Håbet er, at det kan være med til at påvirke udviklingen frem mod det næste kommunalvalg i 2021.

Jan Juul Christensen, der er partisekretær i Socialdemokratiet, erkender, at der ikke har været nok

FAKTA KØN OG KOMMUNALPOLITIK

Kvinder i dansk kommunalpolitik

Kommunalpolitik i Norden

- ✗ Island (2014): 44 pct. kvinder
- ✗ Sverige (2014): 43,7 pct.
- ✗ Finland (2017): 39 pct.
- ✗ Norge (2015): 39 pct.
- ✗ Danmark (2013): 29,7 pct.

Fordeling kommunaldir.

- ✗ Mænd 90,2 pct.
- ✗ Kvinder 9,8 pct.

Gns. andel af kvinder i byråd

- ✗ Region Hovedstaden: 37,8 pct.
- ✗ Region Sjælland: 30,3 pct.
- ✗ Region Midtjylland: 31,4 pct.
- ✗ Region Syddanmark: 28,3 pct.
- ✗ Region Nordjylland: 26 pct.

Fordeling regionsrådsmedl.

- ✗ Mænd 60,5 pct.
- ✗ Kvinder 39,5 pct.

Kønsfordeling af borgmestere

- ✗ Mænd 88,8 pct.
- ✗ Kvinder 11,2 pct.

Fordeling regionsrådsform.

- ✗ Mænd 40 pct.
- ✗ Kvinder 60 pct.

Kilde: KVINFO og Kvinderådet